

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădețul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryveana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. d. impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc) Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavéana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Orfelinatele în serviciul economiei.

De mai bine de două luni foile noastre se ocupă aproape în fiecare număr cu chestiunea orfelinatelor; consistoarele celor două arhidieceze românești, din Sibiu și Blaj, au fost și sunt preocupate de această chestiune, ca de o creațiune vrednică de tot interesul și de cele mai mari jertfe, pe cari bisericile nu le-au cruțat când a fost vorba de lucruri mari, iar obștea românească de pretutindeni este și ea pusă în mișcare, ca nici când altă dată, pentru a conlucra la realizarea ideii orfelinatelor.

Astfel chestiunea înființării a două orfelinate românești, unul în Sibiu și altul în Blaj, se poate zice, este un fapt împlinit.

Hotărîrea deci, s'a luat. Lumea românească se arată mai aplicată și chiar mai entusiasmata a contribui pentru aceste orfelinate, decât pentru realizarea oricărui alte creațiuni puse la ordinea zilei în trecut.

E și vorba de o creațiune din cele mai creștinești, mai naționale și patriotice: de a ocroti și da educație orfanilor acelor viteji ai neamului, cari și-au jertfit vieța pentru asigurarea celor mai înalte bunuri: pentru patrie, tron, lege, limbă și moșie.

De aceea nici nu e mirare, că inimile se deschid și contribuiri urmează cu un succes neașteptat pentru aceste orfelinate.

Succesul este asigurat, mai ales, de împrejurarea, că cauza aceasta mare a fost luată în mâni de consistoarele arhidiecezelor noastre, că ea este astfel îmbrățișată de toate organele bisericesti, de sus până jos, cari sunt în nemijlocită atingere cu obștea tuturor credincioșilor; dar încă, poate, și mai mult este asi-

gurat acest succes prin împrejurarea, că astăzi în toate satele noastre se găsesc, deodată, mulțime de orfani și copii ai nenorociților schilodiți, cari sunt avizați la mila deaproapelui. În felul acesta, până și cel din urmă om are înaintea ochilor exemple, cari îi stărnesc mila și cari le deschid inima pentru faptele milei și îndurării.

Nu ne vom opri aici la mulțimea problemelor în legătură cu chestiunea orfelinatelor, la ale căror porți, sigur, vor bate mii și mii de orfani, băeți și fetițe, cerând intrare și adăpost în ele. Un lucru însă nu mai suferă îndoială, anume, că oricât de bună este inițiativa și oricât de mare strădania pentru adunarea mijloacelor necesare, mulți orfani vor trebui să se întoarcă nemângăiați dela poarta acestor azile ale milostivirei. Abstrăgând dela alte considerațiuni chiar și numai acest motiv a fost de-ajuns ca să se emită, dela început, ideea, ca orfelinatul, când eră vorba numai de un orfelinat, să aibă o organizație decentralizată. Acest principiu va trebui, firește, aplicat la timpul său, și având numitele 2 orfelinate centrale, cari nu vor putea cuprinde în ele mii de orfani, astfel cerând lipsa să se facă filiale în diferite alte centre culturale și, unde se poate, și în sate.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte că noi în Nrii 47 și 48 ai „Rev. Econ.“ din anul trecut am fost arătat cum conlocuitorii noștri Sași încearcă să deslege problema orfelinatelor, după modelul celor din Germania, parte înființându-le în orașe, parte în sate.

La orașe, crescând pe orfani mai ales pentru meserii și negoț, iar la sate pentru agricultură.

Și natural, că e bine așa.

Dar și consistoarele noastre și-au întocmit, în liniamente generale, planurile de acțiune foarte frumoase

pe seama orfelinatelor, luând în considerare momentele principale pentru adunarea mijloacelor necesare și pentru organizarea lor internă în scopul unei educații cât mai corăspunșătoare din toate punctele de vedere.

Ne vom opri, deocamdată, la modalitățile referitoare la ridicarea și aranjarea afacerilor orfelinatului din Blaj, care se va inactiva în acest an, deocamdată în o zidire aparținătoare averii bisericești, acțiunea mergând paralel cu cea din Sibiu și avându-se în vedere și creșterea fetițelor; apoi avându-se în vedere organizarea tuturor credincioșilor din întreagă provincia metropolitană sub conducerea protopopilor, preoților și mirenilor mai de frunte, a reuniunilor de femei și reuniunilor Mariane.

Acest orfelinat are să fie o casă de mângăere și de creștere. E merit orfanilor gr.-cat., dar porțile lui se vor deschide, ca și în trecut porțile așezămintelor de cultură, și altora, după puțină și împrejurări, indeosebi Românilor gr.-or.

Creșterea băeților și fetițelor nu va ține numai dela 6—12 ani ai vârstei, când au să termine școala elementară, ci și după aceea.

Cei mai talentați, cum și aceia, cari vor avea înclinare spre vre-o industrie, la care se cere mai multă școală, vor continua instrucția școlară și după anul al 12-lea, iar ceilalți vor fi împărțiți, după înclinările lor, la agricultură, cu fundațiunile și așezămintele arhidiecezane și sub conducerea agronomilor, resp. a măestrilor aplicați la acelea așezăminte și fundațiuni, până ce vor putea fi restituiți societății ca membri folositori, iar bisericii, neamului și patriei ca fii credincioși.

La ieșirea din orfelinat fiecare elev, deplin calificat, se va împărtași de o parte corăspunșătoare din câștigul, agonisit prin lucrul lui, pentru a-și putea pune și el temeiul gospodăriei, atelierului ori prăvăliei sale.

În felul acesta orfanii ar învăța și s'ar deprinde la o agricultură rațională de mic proprietar în toți ramii ei de: agricultură propriu zisă, viticultură, pomărit, creșterea vitelor, resp. ar învăța vr'o industrie ori comerț, fără să fie siliți să între ca servitori pe la micii proprietari ori ca ucenici pe la industriași ori comercianți.

Fetițele, în urmă, după terminarea școlii primare — cu excepția acelor cari ar fi aplicate la ôarecare industrie femeiască — ar învăța lucrul câmpului și economiei de casă, torsul, țesutul, cusutul, spălatul, legumăritul și gătirea bucatelor, așa ca să poată deveni femei cu frica lui Dumnezeu și pricepute gospodine.

*

Din cele precedente se vede, că consistoarele noastre s'au gândit la toate lipsele poporului nostru și la toate împrejurările între cari vor trebui creșcuți orfanii, pentru cari se înființează casele de orfani.

Dar e și neapărat necesar să se caute și găsească căile și mijloacele cele mai potrivite în acest scop. Și va trebui să nu se scape din vedere nici un moment

potrivit să perfecționeze educația și, peste tot, pregătirea orfanilor pentru viață, în acelaș timp însă stăruind ca acești orfani să fie și un ferment de valoare în serviciul economiei noastre naționale.

Se știe doar, că noi Românii nu avem nici măcar o școală inferioară agricolă, în care să se crească agricultorii de seamă, introduși în toate tainele agriculturii raționale, și cari în satul lor să poată întocmi o economie de model pentru întreagă obștea sătească și pentru satele dimprejur.

Școale agricole se cereau la noi, acum sunt 47 de ani, și tocmai pe domeniile bisericii gr.-catolice. A trecut însă aproape o jumătate de veac și noi nu avem încă o astfel de școală.

Cu ocazia înființării orfelinatelor socotim, că se impune, doar mai mult decât oricând, ca să se chibzuiască și asupra înființării unei școale agricole inferioare la Blaj și dacă se poate și la Sibiu.

În acelaș timp să nu se scape din vedere deschiderea de *ateliere* pe seama orfanilor cu aplicări naturale pentru meserii.

Atât în deprinderile agricole cât și la cele pentru meserii ar fi bine să ia parte și întreg tineretul dela celelalte școale și, mai ales, viitorii preoți și învățători. Pe seama fetițelor, pe lângă cele proiectate în programa de activitate sus indicată va trebui să se întocmească toate astfel, ca să poată participa la anumite deprinderi practice și elevele dela celelalte școale, cari astăzi sunt pregătite, în multe direcțiuni, numai teoreticește și prea puțin pentru nevoile adevărate ale vieții.

În chipul acesta întreg tineretul dela școalele din aceste centre, ar avea ocazie să se deprindă și desăvârșească pentru marile trebuințe ale vieții, putând fi pricepuți povățuitori ai poporului în agricultura rațională, împreună cu toți ramii accesorii ai acesteia, cum și în unii ramii ai industriei.

Astfel orfelinatele ar deveni pentru neamul nostru instituții din cele mai folositoare și din blăstemul, care le-a adus pe lume, ar rezultă neînchipuite binefaceri.

Prohibirea vânzării recoltei anului curent.

Prin o ordonanță recentă, emisă sub Nr. 1092/916 M. E. guvernul a oprit și invalidat vânzarea și cumpărarea recoltei anului 1916 și licuidarea de avansuri pe anumite produse agricole.

În sensul ordonanței sunt oprite și nule toate contractele referitoare la cumpărarea și vânzarea următoarelor produse din recolta a. c.: grâu, săcară, grâu mestecat, orz, ovăs, porumb, păstăioase și rapiță — pe lângă un preț pașal sau fix. Sunt oprite și nule și cumpărarea-vânzarea derivatelor (făinei) produselor agricole mai sus. Contractele asupra recoltei a. c., încheiate înainte de intrarea în vigoare a ordonanței prezente se pot resiliă și avansurile ridicate pe ele se pot replăti — fără consecuențe de drept pentru părți.

Asupra contractelor de cumpărare și avansurilor acordate pe produsele anului curent de „Societatea pe acții pentru produse de războiu“ dispozițiile de mai sus nu au valoare.

Comisionarii „Societății pe acții pentru produse de războiu“ și institutele de bani, ce au autorizare specială pentru aceasta, pot acorda avansuri pe produsele agricole de mai sus, sub următoarele condițiuni:

1. Avansuri se pot acorda numai pe aceea parte a recoltei, ce se așteaptă în a. c., care întrece trebuințele casnice și gospodărești ale producătorului și se pot încuviința numai până inclusiv 25 Iulie 1916 iar pe porumb până inclusiv 30 Noembrie 1916.

2. Avansurile nu pot fi mai mari de K 20 pro majă metrică de grâu, și de K 15, la săcară, grâu mestecat, orz, ovăs, porumb și rapiță.

3. Producătorul este obligat, sub anumite condiții speciale, să predea „Societății pe acții pentru produse de războiu“, un revers, asupra avansurilor ridicate.

4. Producătorul este obligat afară de aceasta, să încheie contract de vânzare cu „Societatea pentru produse de războiu“, asupra cerealelor, ce le așteaptă din recolta c. c. Prețurile vor fi cele maxime în vigoare la predarea cerealelor. Cerealele asupra cărora s'au acordat avansuri, nu este permis să se vândă decât exclusiv numai „Societății pe acții pentru produse de războiu“.

Ordonanța a intrat în vigoare în ziua publicării ei.

Centrala institutelor de bani și băncile săsești.

La 27 Martie a. c. și-a ținut în Sibiu adunarea generală a Reuniunii de control a băncilor săsești. Cu prilejul acesta adunarea generală s'a ocupat și cu „Centrala institutelor de bani“ și cu atitudinea, ce vor avea să observe față de aceasta instituție băncile săsești.

Adunarea generală, în conformitate cu propunerea, ce i s'a prezentat în aceasta privință, din partea direcțiunii, a hotărât:

Să recomande institutelor de bani, aparținătoare reuniunii de control săsești, intrarea între membrii „Centralei institutelor de bani“ din Budapesta și a autorizat direcțiunea reuniunii de control, ca după constituirea »Centralei«, ce va urma la 1 Iunie 1916, să exopereze dela locul competent, ca revizuirea institutelor de bani, aparținătoare reuniunii de control sibiene (Revisionsverband) să se încredințeze revizorilor proprii ai acesteia.

Declarațiile de intrare între membrii „Centralei“ vor fi a se trimite „Reuniunii de control“ din Sibiu, pentru a le prezenta cumulativ ministrului de finanțe.

Cu chestiunea aceasta se va ocupa, în proximele zile, și direcțiunea „Solidarității“. Ședința în acest scop este deja convocată. Hotărârile, ce se vor lua, vor fi comunicate membrilor „Solidarității“ imediat după ședință.

Cultura cartofilor.

Cartofii, prin folosul mare ce-l dau, merită să fie trecuți și de cătră poporul nostru, din șirul produselor accesorii, cum s'ar zice de a doua mână, în șirul plantelor agricole principale, și aceasta în interesul bine priceput al agricultorilor.

Prețul ridicat al cartofilor și împrejurarea, că ne aflăm tocmai în pragul semănăturii lor, ne oferă ocazia să ne ocupăm și noi de cultura acestei plante, căreia în alte țări i se dă o importanță deosebită, pe când la noi, în unele părți, cultura lor este aproape cu totul nebagată în seamă.

Ca aliment pentru nutrirea omului cartofii au ajuns de mult să fie un articol principal pentru popoarele din Europa, fără de care abia ar mai putea exista. Căci de prezent sunt multe țări în cari populațiunea de jos trăește aproape numai cu cartofi. În Galiția, Polonia, Prusia, Islanda etc., cartofii au luat locul pâinei. Alții pun în pâine jumătate cartofi. La noi încă a început să se dea o importanță deosebită cartofilor dela începutul războiului. Lipsa și prevederea a făcut și face, ca și lumea dela noi să prețuiască acum mai bine cartofii decât înainte de războiu și e de nediscutat, că în viitor, după restabilirea timpurilor normale, rolul lor va crește, atât în nutrițiunea omului, cât și în aceea a animalelor și în industrie.

Cartofii se trag din America de sud, unde și în timpul de față cresc în stare sălbatică. În Europa s'au obținut, prin cultură, peste o mie de varietăți. În Germania sunt mulțime de moși mari, cari se cultivă pe jumătate cu cartofi, cari se desfac în orașele mari pentru nutrirea populațiunii, și întrebându-i mai ales pentru fabricarea spiritului și scrôbelei. În Prusia s'a răspândit cultura lor dela marea foamete din anul 1777, când populațiunea din diferite țări a scăpat de perire nutrindu-se cu cartofi.

Cultura cartofilor la noi lasă încă mult de dorit, atât în ce privește întinderile de pământ, cari ar trebui cultivate, cât și cu privire la soiurile și varietățile de cultivat. Iar în acest an, cu deosebire, când, fără îndoială, se găsește încă pământ mult necultivat, plugărirea noastră va trebui să aibă în vedere, mai mult decât altădată, cultura acestei plante folositoare, care se samănă în Martie și Aprilie, așa că locurile nesămănite încă, se pot semăna cu cartofi.

Cartofii se deosebesc, după durata vegetațiunii, după mărimea, forma și culoarea, în cartofi timpurii, mijlocii și târzii, mai departe în cartofi mari, mijlocii și mici, apoi lungăreți, rotunzi și ovali, în fine galbeni, roșii, roșietici, vineți ș. a.

Unii sunt apoi cu coaja netedă, alții cu coaja aspră. După întrebuirea lor, sunt cartofi speciali pentru nutrirea oamenilor, cartofi pentru nutrirea animalelor, cartofi pentru scrôbeală și pentru alte trebuințe.

Dl Dr. George Maior enumeră în *Fitotechnia* sa 9 specii de cartofi primăvarației pentru consumațiune, între cari unii cari se desvoaltă în timp de 6 săptă-

mâni, așa numiții Sechswochen-Kartoffel, Lübbenauer (albi), Early Rose etc.; apoi tot pentru consumațiune 6 specii vâratice, și cartofi mai târzii de mâncare 11 specii.

Pentru *consumațiune și spirt* enumără 10 specii; *numai pentru spirt* 7 specii, *pentru nutreț de vite* 6 specii, iar *pentru spirt și nutreț* pe seama vitelor 4 specii.

Natural, că nu acuma e timpul de a umbla după soiuri diferite și de a face experimentări. Lucru de căpetenie este în aceste împrejurări grele, ca pământ să nu rămână necultivat și ca teritor cât mai extins să se cultive și cu cartofi.

Se știe, că cartofii sunt o plantă gingașe față de răceli; deaceea ei se samănă târziu, ca atunci când vor răsări să nu mai fie expuși brumei.

Le convine mai mult o climă caldă, și mai mult secetoasă decât ploioasă. Producțiunea lor atârnă mult și dela teren și dela soiul semânței.

Ce privește terenul, cartofii nu sunt prea alegători, căci ei isbutesc aproape pe orice teren. Tótuș cele mai bune pentru ei sunt terenurile nisipoase, mărgoase și lutoase. Pământul însă trebuie desfundat și bine mărunțit pentruca ei să se poată desvoltă.

Ei reușesc după orice plantă și chiar semănați ani dearândul pe acelaș loc. Se fac și în țeline. Se cere însă ca pământul să fie bun dela natură sau apoi să fie bine gunoit și fără burueni.

Pământul pentru sãmănatul cartofilor se ară adânc, de toamna, când e bine să se ducă și imprăstie mai întâiu gunoiul, ca să ajungă sub brazdă pentru a se descompune până la pusul cartofilor. Primăvara se mai ară locul odată, sau cel puțin se grapă, după care se și pun cartofii.

De sãmânță sunt mai buni cartofii mijlocii, din cari se pune în fiecare cuib câte unul. Cei mari se pot tăia în două sau mai multe bucăți, punând într'un cuib câte o singură bucată. Este însă bine ca cartofii tăiați pentru a fi puși să se lase câteva zile la soare pentru a căpăta a nouă scoarță în locul tăieturei. În chipul acesta ei nu sunt expuși putrezirii. Cartofii mici se pun câte 2—3 și chiar 4 într'un cuib. La un jugăr se cer 10—12 măji de cartofi pentru sãmănat.

Cartofii de sãmânță să nu fie atinși de ger, nici să nu fie încolțiți și nici să nu fi fost în atingere cu cartofi putrezi, dela cari pot ușor să împrumute și ei boala acelora.

Cartofii se pun în cuiburi făcute cu mașina și se pot pune în brazde după plug; dar întâietate e de a se da pusului cu mâna, lucrare pe care o știe face destul de bine plugărima noastră.

Depărtarea cea mai potrivită între rânduri este de 40—50 cm., iar între cuiburi de 30—40 cm. Cartofii se acoper cu o pătură de pământ de 10 cm., iar în locurile nisipoase și până la 16 cm.

Ca un mijloc bun pentru răsărirea deodată a cartofilor se recomandă tăvălugirea locului sãmănat.

Cartofii se sapă de cel puțin douăori, mai pe urmă mușuroindu-se pământul împrejurul lor.

Ei sunt expuși și la felurite boale. Contra boalelor vrejii lor se stropesc de 3—4 ori pe timp ploios cu o soluțiune compusă din 100 litre de apă, în care s'a descompus un chlgr. de var ars. Soiurile cele mai nouă de proveniență germană se desvoltă sigur și fără a fi stropite.

Pentru a se putea bine păstră, cartofii trebuie lăsați să se coacă îndeajuns. Când vrejii sunt deplin uscați și coaja cartofilor nu se mai poate deslipti de miez, atunci ei sunt copleși.

Recoltarea cea mai potrivită a cartofilor se face cu mâna.

Cartofii se păstrează în pivnițe și în gropi făcute anume.

Multe ar mai fi de zis asupra culturai acestei plante folositoare, care va trebui să fie mai bine apreciată și de poporul nostru. Astăzi doar se știe, cătă stăruință se pune în alte state pentru sporirea producțiunii cartofilor, mai ales însă în Germania, unde media producțiunii este întreit mai mare decât la noi. Dar acolo se și urmează cu sistem în tot ce privește cultura acestei plante. Pământul se lucră cu cea mai mare îngrijire și se îngrășe cu gunoiu de grajd și cu gunoiu artificial. În pământ slab nu se pun cartofii. Apoi se aleg de sãmânță varietățile cele mai de frunte; iar cea mai mare parte a lucrărilor se săvârșește cu mașinile cele mai perfecționate, cari acolo au un rol foarte important în toți ramii agriculturii.

La noi, în părțile ardelenene s'au făcut în ultimii ani încercări pentru o cultură în mare a cartofilor pe diferite domenii și s'au obținut cu soiurile germane de cartofi Wolthmann și Primel rezultate foarte frumoase. Așă în comuna Cipău s'a obținut de pe un jug. cat. 200 măji metrice de cartofi și un venit brut de K 2,600.—, iar în Cristurul-de-Murăș 129 măji metrice și un venit de K 1,920.— și în Malomfalău 129 măji metrice și un venit de K 1,840.—, maja metrică valorată fiind cu K 13—16 în lunile Iulie și August.

Sfătuim deci, pe agricultorii noștri să pună cât mai mulți cartofi în acest an și să le dea cea mai bună îngrijire. Iar pe viitor să are și gunoiască pământul de cu toamnă și să cultive cu tot dinadinsul soiuri alese de cartofi, ca să poată obține rezultate tot mai mulțumitoare din an în an.

Agricultura României în anul 1915.

Statistica ministerului de domenii a României a stabilit că întinderea totală a culturilor, făcute în anul 1915 atinge 6.083,028 hectare.

Pe categorii, repartizarea terenului cultivat se face astfel:

1. *Cerealele* ocupă 5.124,016 hectare sau 84.24 la sută din totalul culturilor.

2. *Oleaginoase și textile* s'au cultivat pe 59,296 hectare sau 0.98 la sută din totalul culturilor.

3. *Leguminoase și tubercule* ocupă 104,657 hectare sau 1.72 la sută din totalul culturilor.

4. *Plante industriale și diverse* au fost sămănate pe 27,890 hectare sau 0.46 la sută din totalul culturilor.

5. *Grădinăriile* ocupă o întindere de 25,753 hectare sau 0.42 la sută din totalul culturilor.

6. *Rădăcini de nntreț și fânețe* s'au cultivat pe 587,767 hectare sau 9.66 la sută din totalul culturilor.

7. *Sădirile* ocupă 153,649 hectare sau 2.52 la sută din totalul culturilor.

Intinderea cultivată cu cereale, precum s'a arătat mai sus, este de 84.24 la sută din totalul culturilor. Din cele 5.124,016 hectare cât reprezintă sămănăturile de cereale, 1.362,389 hectare (26.59 la sută din totalul culturii) aparțin exploatațiunilor marilor agricultori (de la 100 hectare în sus) iar 3 milioane 761.627 hectare (73.41 la sută) aparțin exploatațiunilor micilor agricultori.

Pe specii de cereale, repartitia se face în chipul următor:

Grâul: Intinderea semănată cu grâu este de 1.904,249 hectare (31.31 la sută din totalul culturilor) cu o producțiune de 31.448,292 hectolitri în întreaga țară.

Mijlocia producției la hectar este de 16.5 hectolitri.

Asupra exploatațiunilor marilor agricultori revine o întindere de 852,022 hectare (44.74 la sută) iar exploatațiunile micilor agricultori au semănat grâu pe 1.052,227 hectare (55.26 la sută).

De remarcat că deși locul ocupat de grâul marilor agricultori este cu mult mai mic (200,25 hectare în minus), totuș producțiunea este egală: 15,732 hectolitri au realizat marii agricultori și 15,716,086 hectolitri, micii agricultori.

Secara: Intinderea semănată cu secară este de 75.615 hectare în întreaga țară (1.24 la sută din totalul culturilor).

Producțiunea este de 1.025,970 hectolitri; mijlocia producției la hectar este de 13.6 hectolitri.

Exploatațiunilor marilor agricultori revine 7,023 hectare (9.59 la sută) cu o producțiune de 114,119 hectolitri, iar exploatațiunilor micilor agricultori: 69,590 hectare (90.71 la sută) cu o producțiune de 911,851 hectolitri.

Orz și orzoaica: S'a sămănat o întindere de 554,900 hectare (9.12 la sută) cu orz și orzoaică.

Producțiunea este de 10.109,725 hectolitri pentru întreaga țară; mijlocia la hectar este de 18.2 hectolitri.

Marii agricultori au sămănate 122,121 hectare (22.01 la sută) cu o producțiune de 2.390,998 hectolitri; micii agricultori au cultivat 432,770 hectare (77.99 la sută) cu o producțiune de 7,718.754 hectolitri.

Ovăs: Intinderea sămănată cu ovăs este de 430,963 hectare (7.09 la sută).

Producțiunea este de 10.238,548 hectolitri cu o mijlocie la hectar de 23.8 hectolitrii.

Asupra marilor agricultori revin 146,905 (34.09 la sută) hectare semănță cu ovăs și o producțiune de 3.950,079 hectolitrii, iar asupra micilor agricultori 284,058 hectare (65.91 la sută) cu o producțiune de 6.288,469 hectolitrii.

Porumb: s'a sămănat în întreaga țară pe o întindere de 2.107,289 hectare (34.64 la sută).

Producțiunea este de 30.451,520 hectolitrii, cu o mijlocie la hectar de 14.5 hectolitrii.

Marii agricultori au sămănat 222,188 hectare (10.54 la sută) și au realizat 3.731,784 hectolitrii. Micii agricultori au sămănat 1.885,101 hectare (89.46 la sută) și au obținut o producțiune de 26.719,736 hectolitrii.

Mei: s'a semănat pe 50,727 hectare (0.83 la sută) și s'au realizat cu totul 582.876 hectolitrii (11.5 hectolitrii mijlocia la hectar).

Hrișca: s'a cultivat numai pe 275 hectare (0.01 la sută) și s'a obținut o producțiune de 2,543 hectolitrii; mijlocia este de 9.6 hl. la ha.

Intinderea totală a culturilor cu *oleaginoase și textile*, a fost în anul 1915 de 59,296 hectare sau 0.98 la sută din totalul culturilor.

În această categorie intră următoarele plante:

Rapiță-colza: Intinderea totală sămănată cu rapiță-colza în 1915 a fost de 38,123 hectare, 0.63 la sută din totalul culturilor.

Producțiunea a fost de 285,459 hectolitrii, mijlocia la hectar a fost de 7.5 hectolitrii.

In: Intinderea totală cultivată cu in sămănță și fuior a fost în anul 1915 de 5850 hectare, (0.10 la sută din totalul culturilor).

Producțiunea realizată a fost:

Sămănță 47,187 hectolitrii (mijlocia la hectar de 8.1 hectolitrii), și

Fuior: 5382 chintale metrice (mijlocia la hectar 0.9 chintale metrice).

Cânepa: Intinderea cultivată în 1915 cu cânepă (sămănță și fuior) a fost în întreaga țară de 4163 hectare, (0.07 la sută din totalul culturilor).

Producțiunea realizată este următoarea:

Sămănță 23,003 hectolitrii (mijlocia la hectar de 5.5 hectolitrii); și

Fuior 14,548 chintale metrice (mijlocia la hectar 3.5 chintale metrice).

Floarea soarelui: Intinderea totală sămănată în anul 1915 cu floarea soarelui a fost de 11,160 hectare (0.18 la sută din totalul culturilor).

Producțiunea a fost de 180,504 hectolitrii. Mijlocia la hectar 16.2 hectolitrii.



CRONICĂ.

Bilanțul „Albinei“ pe 1915 publicat între inserțiunile numărului nostru ultim, a fost revizuit, de d-l *Mateiu C. Jiga* în calitate de revizor-expert al «Solidarității». Facem prin aceasta cuvenita întregire a bilanțului publicat.

*

Cauzele economice ale războiului european Intr'un studiu recent publicat sub titlul „Din cauzele economice ale războiului european“, scriitorul *Gheron N. Netta* din București rezumază motivele adânci ale războiului în următoarele:

a) Lupta țărilor europene pentru stăpânirea economică a popoarelor din sud-estul Europei și Asia-Mică; b) Lupta pentru stăpânirea mărilor și oceanelor și c) Lupta pentru supremația comercial-industrială a lumii și pentru stăpânirea colonială.

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 12 Martie 1916 în comparație cu 14 Martie 1915 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metalic: Lei 361.420,748 și anume: aur (monete) Lei 220.956,488 aur depozitat L 59.171,100 aur (lingouri) L 313,000, disponibil și trate considerate ca aur L 80.980,160, (în 1915 L 220.673,621 și anume: aur (monete) L 153.996,712, aur depozitat —, aur (lingouri) 140,000, disponibil și trate cons. ca aur Lei 66.636,909). Argint și diverse monete: Lei 296,956 (în 1915 Lei 733,026). Efecte scontate Lei 152.968,968 (în 1915 Lei 227.377,283). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 38.364,518 (în 1915 L 55.779,897). Imprumul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): Lei 9.687,259 (în 1915 L 11.273,958). Imprumul în cont-curent pe bôn. de tez. 3 și 2½% aur (1914 și 1915): L 353.099,751 (în 1915 L 163.110,667). Casele de imprumut pe gaj agricult. și industriașilor Lei 26.078,595 (în 1915 Lei —). Efectele cap. social: Lei 10.706,126 (în 1915 Lei 11.546,075). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.238,077 (în 1915 Lei 16.554,777). Efectele fondului amortizărilor, imobililor, mobililor și mașinilor Lei 3.887,681 (în 1915 Lei 3.996,281). Imobile Lei 6.751,513 (în 1915 Lei 6.733,989). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.110,327 (în 1915 Lei 1.096,439). Cheltuieli de administrațiune: Lei 673,367 (în 1915 Lei 840,781). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 141.904,491 (în 1915 Lei 130.167,716). Bonuri de tezaur 3 și 2½% aur în gaj p. Impr. Stat.: Lei 400.000,000 (în 1915 L 200.000,000). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 152.650,955 (în 1915 Lei 163.178,528). Conturi curente: Lei 102.563,638 (în 1915 Lei 39.818,444). Conturi de valori: Lei 21.291,887 (în 1915 Lei 22.822,735). Conturi diverse: L 30.123,951 (în 1915 Lei 28.699,541).

Passiv: Capital: L 12.000,000 (în 1915 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 42.068,281 (în 1915 L 39.426,425). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 6.127,262 (în 1915 L 5.687,346). Bilete de bancă în circulațiune: L 836.066,440 (în 1915 Lei 612.764,837). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 2.605,839 (în 1915 Lei 3.479,060). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 128.473,061 (în 1915 Lei 54.245,915). Efecte și alte valori de restituit: Lei 694.555,447 (în 1915 Lei 493.346,244). Conturi diverse: Lei 107.894,478 (în 1915 Lei 83.453,931).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

Sumarul:

Orfelinatele în serviciul economiei. — Prohibirea vânzării recoltei anului curent. — Centrala institutelor de bani și băncile săsești. — Cultura cartofilor. — Agricultură României pe anul 1915. — *Cronică:* Bilanțul «Albinei» pe anul 1915, Cauzele economice ale războiului european, Banca Națională a României.

Anunț.

Un tânăr, scutit de serviciul militar, absolut al școalei comerciale și cu praxă de bancă de 4 ani, caută post de contabil ori adjutant-contabil la vre-o bancă. Adresa la administrația acestei reviste.

„SEBEȘANA“

casă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

ANUNȚ.

Aducem la cunoștința deponenților noștri, că dela 15 Aprilie a. c. începând etalonul intereselor la depunerile spre fructificare dela noi nu poate trece peste maximum de 5% și astfel depunerile, ale căror interese au trecut peste acest maxim, vor fructifica cel mult cu 5%.

Direcțiunea.

„AURARIA“

casă de economii, societate pe acții în Abrud.

Avis.

Prin aceasta avizăm pe deponenții institutului nostru că, cu considerare la abundența de numărar, ne vedem siliți a reduce începând din 15 Aprilie 1916, până la altă dispoziție, interesele la depuneri fără de abzicere la 4%, iar cele cu abzicere la 4½%.

Abrud, la 15 Aprilie 1915.

Direcțiunea.

„MARAMURĂȘANA“, institut de credit și econ., soc. pe acții în Maramarossziget.

Avis.

Se aduce la cunoștință clientelei interesate, că institutul nostru, începând cu 1 Aprilie 1916, a redus etalonul la depuneri cu un procent.

Sighetul-Marmației, la 1 Aprilie 1916.

Direcțiunea.

„ȚIBLEȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni. Reteag.

CONVOCALLRE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «ȚIBLEȘANA», societate pe acții în Reteag (Reteag), conform dispoziției § 22 din statute, se învită la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Reteag (Reteag) la 27 Aprilie st. n. 1916, la 10 ore a. m., în localul institutului.

Obiectele:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte a unui notar, doi verificatori și doi scrutinători. Constatarea capacității de hotărîre.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre activitatea societății pe anul 1915.
3. Aprobarea bilanțului și decideră asupra distribuirii profitului curat.
4. Alegerea alor doi membri în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Reteag, la 30 Martie 1916.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérleg számla 1915. dec. 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K	f		K f
Cassa — Pénztár	66,055	93	Capital — Alaptőke	100,000—
Giro-Conto la Banca Austro-Ungară — Giro az Osztrák-Magyar Banknál	800	97	Fond de rezervă — Tartalék alap	66,338·92
Efecte — Értékpapir	44,800	—	Fond de rezervă special — Rendkívüli tartalék alap	4,907—
Cambii — Váltók	653,918	50	Fond de penziune — Nyugdíjalap	7,857·99
Cont-curent — Folyó számla	52,347	92	Fond filantropic — Jótékony alap	1,690—
Depozit — Letét	7,772	75	Depuneri spre fructificare — Betétek	477,238·22
Casele institutului — Az intézeti ház	57,800	—	Fundațiunea «Boca» — «Boca» alapítv.	3,593·70
Mobilier — Butorzat	1,600	—	Reescont — Visszleszámitolt váltók	210,942—
Diverși debitori — Különféle adosok	45,070	—	Dividendă — Osztalék	1,312—
			Cont-curent — Folyó számla	50,268·80
			Profit curat — Tiszta nyereség	6,017·44
	930,166	07		930·166·07

Debit — Tartozik.	Contul Perdere și Profit. — Nyereség- és Veszteség számla.		Credit — Követel.	
	K	f		K f
Interese la depuneri — Betét kamat	25,958	23	Interese la escont — Váltó kamat	58,315—
„ la reescont — Visszleszámitolt kamat	23,076	38	„ la Cont-curent — Folyó számla kamat	3,424·16
Dare — Adó	5,926	53	„ la efecte — Értékpapir kamat	1,221—
Salare — Fizetések	8,923	32	Proviziune — Jutalék	8,522·08
Spese de birou și porto — Irodai költségek és porto	2,901	34	Chirie — Házbér	1,321—
Profit curat — Tiszta nyereség	6,017	44		
	72,803	24		72,803·24

Reteag, la 31 Decemvrie 1915. — Reteag, 1915. december hó 31-én.

Teodor Cotuțiu m. p., președinte — elnök.

Boca m. p., director-executiv — vezér igazgató.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Băieșiu m. p.

Aurel Mureșanu m. p.

Demetriu Vajda m. p.

Ioan Rebrean m. p.

Ioan Man m. p.

Alexandru Sighiarteu m. p.

Subsemnatul comitet de revizie am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu registrele institutului. — Alulirott felügyelőbizottság jelen számadásokat megvizsgáltuk, helyesnek és az intézet könyveivel összhangzóknak találtuk.

Reteag, la 30 Martie 1916. — Reteag, 1916. március hó 30-án.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Alexiu Candale m. p., președinte — elnök.

Dumitru Paltinean m. p.

Gregoriu Ciunterei m. p.

„TIMIȘIANA“

instituit de credit și economii, soc. pe acții în Timișoara — takarék- és hitelintézet részvénytársaság, Temesvár-

CONVOCARÉ.

Onorații acționari ai institutului de credit și economii «TIMIȘIANA» prin aceasta se invită la

a XXXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în localitatea institutului, în Timișoara-Cetate la 19 Aprilie 1916, la 11 ore a. m.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea ei.
2. Alegerea președintelui institutului.
3. Prezentarea bilanțului pe anul de gestiune 1915, a raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, decideră asupra împărțirii profitului curat și darea absoluturului.
4. Modificarea detaiată a statutelor și introducerea instituțiunii delegațiunii.
5. Alegerea alor 3 membri în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere și a delegațiunii.
7. Eventuale propuneri făcute din partea acționarilor pe baza §-ului 22 (litera h) în sensul căruia acționarul e obligat a prezenta direcțiunii propunerea în scris, motivată, și cu 5 zile înainte de adunarea generală.

Dispozițiuni statutare: *Vot decisiv* în adunarea generală au numai acei acționari, cari înainte de deschiderea ședinței depun la cassa institutului acțiunile lor transcrise cu cel puțin 6 luni mai înainte pe numele lor.

Plenipotențiatul altui acționar trebuie să fie însuș acționar al institutului. Pe minoreni îi reprezintă tutorii; pe femei, bărbații lor; pe societăți, corporațiuni și institute le reprezintă plenipotențiații lor, cari pot fi și neacționari (§ 13).

Acționarii, cari voiesc să participe la adunarea generală au să depună acțiunile sau la institutul nostru și filialele noastre din Buziaș, Ciacova, Deta, Receaș și Vinga sau la institutele «Victoria» în Arad, «Sebeșana» în Caransebeș, «Oraviceana» în Oravița și «Luceafărul» în Verșeț, înainte de adunarea generală, și au a prezenta la cassa institutului nostru reversele despre depunerea acțiunilor la numitele institute.

Direcțiunea.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Intrunit în ședință la 20 Martie a. c., subscrisul comitet de supraveghiere al institutului de credit și economii «Timișiana», am controlat documentele, registrele institutului și am examinat întreg bilanțul despre gestiunea anului 1915 și după ce am confruntat toate conturile și registrele și le-am aflat toate în ordine și în consonanță cu bilanțul, l-am aprobat din parte-ne, iar în privința întrebunțării profitului curat de Cor. 26,280-91 ne-am alăturat întru toate propunerii făcute din partea direcțiunii.

Rugăm pe On. adunare generală a aproba bilanțul de sub întrebare și propunerile despre împărțirea profitului curat, precum și pentru a da direcțiunii și subscrisului comitet de supraveghiere absoluturul pe anul 1915.

Timișoara, 20 Martie 1916.

Dr. Traian Șincay m. p., președinte.

Dr. Valer Mezin m. p.

Dimitrie Buibașiu m. p.

Vichențiu Petroviciu m. p.

MEGHIVÓ.

A «TIMIȘIANA» takarék- és hitelintézet részvénytársaság Temesvárott

a XXXI-ik rendes évi közgyűlését

1916. évi április hó 19-én délelőt 11 órakor tartja meg Temesvárott saját helyiségében, melyre a t. részvényes úrak ezután meghivatnak.

Napirend:

1. A közgyűlés megnyitása és megalakulása.
2. Az intézet-elnökének megválasztása.
3. Az 1915-ik mérleg valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseinek előterjesztése, határozathozatal a tiszta jövedelem felosztása és a felmentvény megadása felett.
4. Az alapszabályok részletes megváltoztatása és a választmányi intézmény behozatala.
5. Az igazgatóság három tagjának megválasztása.
6. A felügyelő bizottság és a választmány megválasztása.
7. A részvényesek részéről az alapszabályok 22. §. alapján netán előterjesztendő indítványok, a részvényes köteles azonban indítványát írásban megindokolva 5 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál benyújtani.

Azon részvényesek a kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának kötelesek részvényeiket a közgyűlés megnyitása előtt vagy központi intézetünknel vagy pedig a buziásfürdői, temesrékási, csáki, dettai, és vingai fiokintézeteinknel avagy a «Victoria» hitelintézetnél Aradon, a «Sebeșana» hitelintézetnél, Karánsebesen, az «Oraviceana» hitelintézetnél Oraviczában, a «Luceafărul» hitelintézetnél Verseczen elismervény ellenében letenni és az elismervényt a közgyűlés megnyitása előtt központi intézetünknel letenni.

Az igazgatóság.

A felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Alólírott felügyelő bizottság folyó évi március 20-án tartott ülésében megvizsgáltuk a «Timișiana» takarék- és hitelintézet részvénytársaság okmányait és könyveit, valamint az 1915-iki üzleti évre vonatkozó mérleget és összehasonlítván az össze számlákat és könyveket s azokat mint rendben és összhangzásban találván a mérleggel, azt a magunk részéről jóváhagytuk, a 26,280 K 91 fill. tiszta nyereség felosztását illetőleg mindenben hozzájárultunk a magunk részéről is az igazgatóság indítványához.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy a kérdéses mérleget és az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó indítványát elfogadni, az igazgatóságnak és az alólírt felügyelő bizottságnak pedig az 1915-re szóló felmentvényt megadni sziveskedjék.

Temesvárott, 1916. évi március 20-án.

Dr. Sinkay Traian s. k., elnök.

Dr. Mezin Valér s. k.

Buibașiu Demeter s. k.

Petroviciu Vincze s. k.

„TIMIȘIANA“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Timișoara.

Încheierea socotelilor

Institutului de credit și economii «Timișiana» în Timișoara.

Activa.		Bilanț general la 31 Decembrie 1915.		Pasiva.	
		K	f	K	f
Casa în numărar	180,086·10			Capital societar	2.000,000·—
Bon în Giro-conto și la alte bănci	55,220·77	235,306·87		Fondul de rezervă general	240,650·65
Cambii de bancă	2.067,320·73			Fondul de rezervă special	2,174·40
Credite cambiale cu acoperire hipot.	2.838,497·—	4.905,817·73		Fondul de pensiuine	131,218·97
Imprumut hipotecar		3.016,763·72		Depuneri spre fructificare	4.096,594·60
Conturi curente cu acoperire		70,325·94		Depuneri în cont-curent	189,189·15
Efecte		1.419,307·50		Reescompt	1.550,780·—
Realități: Casa instit. Timișoara	540,000·—			Imprumuturi hipotecare cedate	2.070,300·03
„ filialei Rékás	18,000·—			Imprumut pe casa institutului	350,000·—
„ „ Detta	15,000·—			Sarcina realităților	19,569·84
„ „ Vinga	26,500·—			Dividende neridicate	3,376·—
„ „ Ciacova	60,000·—			Lombard propriu	298,450·—
„ Expoz. Beregsău	4,000·—			Imprumut hipotecar pe realitățile Toager	163,925·—
Realități de vânzare	377,763·47	1.041,263·47		Interese transitoare	65,689·29
Realitățile de sub parțelare din Toager		353,400·—		Contrib. după inter. la depuneri spre fructificare	9,445·47
Rate nesolvite la acții		14,400·—		Diverse conturi creditoare	36,054·06
Mobiliar	7,421·—			Profit transpus	13,835·52
după amortizare	982·—	6,439·—		Profit net	12,445·39
Interese anticipate la reesc. și impr. hipot. cedate		56,051·35			26,280·91
Interese restante după pretenziuni intab.		130,206·66			
Diverse conturi debitoare		4,416·13			
		11.253,698·37			11.253,698·37

Debit.		Contul Profitului și Perderilor.		Credit.	
		K	f	K	f
Interese depuneri spre fructificare	201,377·27			Profit transpus	13,835·52
„ „ în cont-curent	12,063·30			Interese de escompt	185,911·55
„ de reescompt	185,642·85			„ „ credite camb. cu acop. hip.	185,185·82
„ imprum. hipotec. cedate	121,479·58	520,563·—		„ „ imprumuturi hipotecare	197,776·93
Contribuție după interese depuneri spre fructificare	21,149·79			„ „ imprumut de cont-curent	8,235·49
Contribuție erarială și comunală	62,896·39	84,046·18		Venitul efectelor	75,612·15
Salare		66,497·27		„ realităților	34,265·31
Chirie	18,191·55			Provizioane	33,667·75
Spese de cancelarie	17,929·61	36,121·16			
Amortizare din mobiliar		982·—			
Profit transpus	13,835·52				
Profit net	12,445·39	26,280·91			
		734,490·52			734,490·52

Timișoara, la 31 Decembrie 1915.

Dr. Cornel Crăciunescu m. p., director exec. substituit.

Miculescu m. p., șef-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Petru Ionașiu m. p., președinte.

Dimitrie Bălaș m. p.

Dr. Coste m. p.

Ioan Pepa m. p., vice-președinte

Vidrighin m. p.

Dr. Crăciunescu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al Bilanțului și cel al Profitului și Perderilor, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Dr. Traian Șincay m. p., președinte.

D. Buibașiu m. p.

Dr. Valer Mezin m. p.

Vincentiu Petroviciu m. p.

Dominic Rațiu m. p., revizor-expert al «Solidarității».

„TIMIȘIANA“ institut de credit și economii, soc. pe acții în Timișoara.

Zárszámadása

«Timișana» takaré- és hitelintézet részvénytársaságnak Temesvárott.

Vagyon.	Mérlegszámla 1915. évre dec. 31-én.		Tehér.	
	K	f	K	f
Pénztár készlet	180,086	10	Részvénytőke 10,000 drb. részvény à K 200.—	2,000,000
Giro és követelések más intézeteknél	55,220	77	Általános tartalékalap	240,650
Leszámitolt váltók	2,067,320	73	Különleges tartalékalap	2,174
Jelzálogilag biztosított váltók	2,838,497	—	Nyugdíjalap	131,218
Jelzálog kölcsönök	—	—	Takarék betétek	4,096,594
Folyószámla fedezettel	—	—	Betétek folyószámlára	189,189
Értékpapírok	1,419,307	50	Visszleszámitolt váltók	1,550,780
<i>Ingatlanok:</i> Temesvári főintézet háza	540,000	—	Átruházott jelzálogkölcsönök	2,070,300
Rekási fiókintézet háza	18,000	—	Intézeti ház kölcsöne	350,000
Dettai	15,000	—	Ingatlanok terhe	19,569
Vingai	26,500	—	Fel nem vett osztalék	3,376
Csáki	60,000	—	Lombárd kölcsön	298,450
Berekszői kirendeltség háza	4,000	—	Jelzálogos kölcsön togyeri földekre	163,925
Eladó ingatlanok	377,763	47	Átmeneti kamatok	65,689
Parcellázás alatt allo togyeri földek	—	—	Betét kamat adó	9,445
Részvényesek	—	—	Különféle hitelezőszámlák	36,054
Berendezés	7,421	—	Nyeresség áthozat 1914. évről	13,835
leírás után	982	—	1915. évi nyereség	12,445
Előlegezett visszleszám. váltók és engedm. jelzálog-	—	—		
kölcsönök utáni kamatok	—	—		
Hátralékos kamatok	—	—		
Különféle tartozó számlák	—	—		
	11,253,698	37		11,253,698

Kiadás.	Nyeresség- és Veszteség-számla.		Bevétel.	
	K	f	K	f
Betét kamatok	201,377	27	Nyeresség áthozat 1914. évről	13,835
Folyószámla betétek utáni kamatok	12,063	30	Leszámitolt váltók utáni kamatok	185,911
Visszleszámitolási kamatok	185,642	85	Jelzálogilag biztosított váltók utáni ka-	
Átruházott jelzálogkölcsön kamatok	121,479	58	matok	185,185
Betétkamatok utáni adó	21,149	79	Jelzálogkölcsön utáni kamatok	197,776
Állami és községi adó	62,896	39	Folyószámla kamatok	8,235
Fizetések	—	—	Saját értékpapírok jövedelme	75,612
Házbér	18,191	55	Ingatlanok jövedelme	34,265
Irodai költségek	17,929	61	Jutalékok	33,667
Leírás a berendezésből	—	—		
Nyeresség áthozat 1914. évről	—	—		
1915. évi nyereség	—	—		
	734,490	52		734,490

Temesvárott, 1915. december 31-én.

Dr. Crăciunescu s. k., helyetes vezérigazgató.

Miculescu s. k., főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Ionașiu s. k., elnök.

Bălaș Demeter s. k.

Dr. Coste s. k.

Pepa János s. k., al-elnök.

Vidrighin s. k.

Dr. Crăciunescu s. k.

Alólírott felügyelő bizottság a jelen mérleg-számlát, valamint a nyereség- és veszteség-számlát, a szabályszerűen vezetett fő- és segéd-könyvekkel összehasonlítván azokkal megegyezőnek és helyesnek találta.

A FELÜGYELO BIZOTTSÁG:

Dr. Sinkay s. k., elnök.

Buibașiu D. s. k.

Dr. Mezin Valér s. k.

Petrovicu s. k.

Rațiu Domokos s. k., a «Solidaritarea» szakértő-revizora.